

3. Леонт'єв А. Н. Мова, мовлення, мовна діяльність. – К., 1989. – 123 с.
4. Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу // Іноземні мови. – 2010. – № 2. – С.11–17.
5. Пассов Є. І. Комунікативний метод навчання іншомовному мовленню. – К., 2001. – 212 с.

Анна Рак

Науковий керівник: к. географ. н., доц. Ситник О. І.

БОЛОТА ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Болота – це особливі природно-територіальні комплекси, у формуванні яких важливу роль відіграють поверхневі і ґрунтові води. У них своєрідні ґрунти, рослинність та мікрокліматичні умови. Болота сприяють живленню річок і озер водою. Їх акумулююча та продуктивна здатність, сполучна функція між екосистемами суходолу та акваторії, унікальність території для розмноження та розвитку вимираючих представників флори та фауни з характерними потребами для існування дають поштовх для детальнішого вивчення боліт [7].

Площа боліт на земній кулі досить значна – 5 млн. км², близько третини з яких припадає на територію Росії. Від загальної площі України (603,7 тис. км²) болота займають близько 1.5%, тобто, понад 1 млн. га, більшість яких сконцентрована на Поліссі (Волинській, Рівненській областях), де пересічна заболоченість досягає 6% території. Загалом низинні болота займають 80% усіх боліт Полісся. Найбільш заболочені долини річок Верхня Прип'ять, Турія, Стохід, Горинь, Льва, Ствига на Волинському Поліссі. Верхові (оліготрофні) болота трапляються значно рідше. Вони живляться переважно атмосферними опадами і тому бідні на мінеральні речовини [1; 4].

Упродовж десятиліть проводились значні меліоративні роботи, які суттєво зменшили площі заболочених територій. Меліоративні роботи сприяли розширенню посівних площ, поліпшенню їх використання та підвищенню врожайності. Деякі випадки проведення осушувальних робіт мали негативні екологічні наслідки, що призвело до зміни водного режиму малих річок, зниження рівня ґрунтових вод, втрати родючості торф'яно-болотних ґрунтів, усихання окремих ділянок лісу тощо. Проте, найбільш ефективні результати меліоративних робіт виявились в тому випадку, коли проводились комплексні заходи (гідромеліоративні, агролісо-меліоративні, хімічні тощо) [7; 11].

Загальна площа водно-болотних угідь Черкащини становить близько 29 тис. га (менше 1% території). Як правило, це болота в заплавах річок, западинах, балкових долинах і зосереджені переважно на прилеглих до Дніпра та деяких інших річок територіях. За рівнем заболоченості виділяються Золотоніський, Черкаський, Жашківський, Драбівський та Чернобаївський райони [8; 14].

У межах Черкаської області переважають долинні та старичні типи боліт. Найбільшими долинними болотними масивами є Супійське та Шуляцьке, старичними – Тясминське, Ірдинське та Конельське болота [5].

Територія Жашківського району є найбільш дослідженою, зокрема цікавими є 3 великих болотних масиви: Шуляцьке, Охматівське, Конельське [2].

Шуляцьке болото знаходиться в Жашківському районі поблизу витоку р. Гірський Тікич, де у його заплаві створено 6 ставків. Цей великий водний масив відіграє роль стабілізатора водного режиму річки, і є головним чинником формування своєрідного амфібіального, середнього між водним та наземним, ландшафту. З метою збереження рослинного і тваринного світу, у 1993 р. був створений одноіменний заказник загальнодержавного значення – Шуляцьке болото (940,0 га) [9].

Охматівське болото – болотний масив розміщений в долині річки Гірський Тікич на землях Жашківського району між селами Охматів та Сорокотяга. Площа болотного масиву становить 130 га. Територія знаходиться в центральній частині Маньківсько-Буцького фізико-географічного району Центральної лісостепової області Придніпровської височини [10].

Болотний масив розміщений в давній долині з широкою заплавою, для якої характерні лучно-болотні і торфяно-болотні ґрунти [3].

За своїм еколого-генетичним типом Охматівське болото відноситься до типу низинних, за геоморфологічними особливостями – це долинне болото, приурочене до колишньої долини стоку талих вод. Джерелом живлення болота служать, головним чином, ґрунтові і делювіальні води. У зв'язку з цим болото розвивається виключно за евтотрофним типом [4].

Болота в заплаві Тясмину – правої притоки Дніпра, яка протікає територією Черкаської та Кіровоградської областей виникли через неналежний нагляд за дамбою у м. Кам'янка і порушення підземного стоку. Річка обміліла, що призвело до утворення каскаду озер і зарослих очеретом болотистих ділянок [12].

Ірдинські болота – найбільший болотний масив в Черкаській області, що простягнувся на північний схід від залізниці Черкаси-Сміла вздовж річок Ірдинь та Ірдинка. Ірдинське болото виникло на місці старого русла Дніпра, із метою збереження болотного масиву, головного регуляторного чинника гідрологічного режиму річок Ірдинка і Тясмин, та мікроклімату району, створено гідрологічний заказник (372,9 га) місцевого значення. В ньому налічується майже 190 видів птахів, близько 15% з яких занесені до Червоної книги України. Досить різноманітний видовий склад ссавців, представлений бобрами, косулями та оленями, часто можна зустріти і диких кабанів та єнотовидних собак [15; 12].

Конельське болото – евтотрофне болото в заплаві річок Конелки і Руда, що біля с. Степівки Маньківського району. В адміністративному відношенні болотний масив розміщений на території Конельсько Попівської селищної (12,2 га) та Соколівської сільської рад (4,1 га), з них болота – 16,2 га, під водами – 0,1 га, зокрема, під природними водотоками

(річками) [4; 13].

Загалом, болота Черкаської області освоєні. Після осушення їхні території часто використовуються як орні угіддя, або вторинні луки. Значення водно-болотних угідь велике, це природні резервуари та фільтри води, місце переходу поверхневого стоку у підземний. Проте, інтенсивні вирубки лісу, осушення та інші не впорядковані дії призводять до катастрофічних наслідків. У відносній безпеці, можуть почуватись лише ті ділянки, яким пощастило опинитись в складі об'єктів природно-заповідного фонду. Попередити перетворення болотних угідь можна тільки загальними зусиллями як держави, так і недержавних підприємств, з обов'язковою їх співпрацею [6].

Список використаних джерел:

1. Болота Волині: особливості поширення й антропогенні зміни / О. В. Ільїна // Наукові праці Українського науково-дослідного гідрометеорологічного інституту: Зб. наук. пр. – 2007. – Вип. 256. – С. 367–372.
2. Волик В. П. Червона книга // Краєзнавство Черкащини. / Волик В. П., Савченко З. А. – Черкаси : видавництво Монограф, 1996. – С. 9–14.
3. Жадько В. Черкащина. Універсальна енциклопедія // документально-публіцистичне наукове фотоілюстративне історичне видання. – К. : ВПК Експрес-Поліграф, – 2010.-1000-1124 с, іл..
4. Іванченков А. Болотні масиви України/ А. Науменков // Вісник Світогляд – 2000. – № 4 – с.42–43
5. Коноваленко О. С. Природно-заповідний фонд Черкаської області / Коноваленко О. С., Карастан І. М. – Черкаси : Вертикаль, 2006. – 156–187 с.
6. Крамар М. С. Джерела Тікича : [легенда про Гірський Тікич] / М.С. Крамар // Черкаська правда. – 1990. – 10 черв. – 5 с.
7. Маринич О. Фізична географія України : підр. / Маринич О. М., Шишченко П. Г. – К. : Знання, 2005. – с. 142–144.
8. Мороз П. І. Природа Черкащини. Стан проблеми раціонального природокористування та охорони в контексті виживання / П.І. Мороз, В. Л. Лук'янець, І. С. Косенко, О. К. Мороз – Миколаїв: АТ «СІМАО», Одеса: ОКФА, 1996. – 400 с.
9. Положення про гідрологічний заказник загальнодержавного значення «Шуляцьке болото» : Наказ. – 2012. – 21 серпня - №422
10. Рішення Черкаської обласної ради від 22.03.2013 №21-16/VI «Про території та об'єкти природно-заповідного фонду області»
11. Топішко О. У краю сірої чаплі, великого баклана та кулика-сороки / О. Топішко // Юний натураліст. – 2001. – № 9. – С. 10–11.
12. Трансформація ландшафтних екосистем річкових долин Центрального Побужжя : Монографія / Г.Є. Гончаренко, С.В. Совгіра, О.Д. Лаврик, В.Г. Гончаренко. – К. : Наук. світ, 2009. – 329 с.
13. Чорна Г.А. Гідрологічні заказники Черкащини в регіональній екомережі Правобережного Лісостепу України / Г.А. Чорна //

- Географія та екологія: наука і освіта : мат. конф. – Київ, 2006. – С. 161–163.
14. Шевчик В.Л. Список рідкісних видів судинних рослин, що підлягають охороні в межах Черкаської області / В. Л. Шевчик, А. А. Куземко, Г.А. Чорна // Заповідна справа в Україні. – 2006. – Т. 12, Вип. 1. – С. 11–17.
15. Ірдинські болота, мандрівка стежками «Залишенця»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://ukrainaincognita.com/cherkaska-oblast/irdynski-bolota-mandrivka-stezhkamy-zalyshtentsya>

Оксана Ратушняк, Дмитро Соколинський
Науковий керівник: к. п. н. Підвальна Ю. В.

ГРА В СМЕРТЬ, АБО ЩО ТАКЕ «СИНІЙ КИТ»

Вже багато місяців поспіль у Мережі обговорюють підліткову гру «Синій кит». Або ж «Тихий дім», «Море китів», «Розбуди мене о 4:20». У смертельної гри багато назв, але результат завжди однаковий закінчене життя і зламані горем батьки, які не розуміють, що ж змусило дитину звести рахунки з життям, в чому ж правда і вигадка «китів» [1].

Найперші згадки про «море китів» з'явилися в Мережі ще два роки тому. Тоді ця хвиля прокотилася по всій Росії, про неї писали навіть великі видання, вели власні розслідування. Умовами «гри» було спілкування з адміністраторами чату у 04:20, а також носіння при собі ножів і нанесення порізів на руки.

Основний принцип гри, підліток нібито пише на своїй сторінці в соціальних мережах пару повідомлень синій кит, тихий будинок, я в игре розбуди мене в 4: 20 після чого з ним зв'язується куратор. Символом став саме кит, тому що це ссавець часто викидається на сушу. 4:20 – час, в яке, за статистикою, люди найчастіше скоюють самогубство.

Однак просто порізами на руках не обходиться. Зовсім недавно у підлітків з'явився нові запити. Тепер з «квестів» є «Біжи або помри». Дитина повинна перебігти дорогу впритул до наближення машині. Щоб потрапити в гру необхідно зробити так, щоб «інструктор» або «адміністратор» знайшов тебе. Для цього учасники гри повинні запустити певний набір хештегів і чекати інструкцій. Перше завдання – малюнок кита на власній руці, деякі особливо відчайдушні підлітки вирізають його лезом. Далі «адміністрація» висилає різні онлайн завдання про пошук певних записок або предметів в місті. Фінальний етап гри – суїцид учасника.

Гра починається після публікації повідомлення: з користувачем зв'язується «куратор» гри, зазвичай з аккаунта, який не можна ідентифікувати. Він пояснює правила: «нікому не говорити про цю гру», «завжди виконувати мої завдання, яким би воно не було», «за невиконання будь-якого завдання ти виключати з гри назавжди і тебе чекають погані